

Disputatio juridica inauguralis de mandato

<https://hdl.handle.net/1874/340717>

DISPUTATIO JURIDICA
 INAUGURALIS,
 DE
MANDATO,

Q U A M,
 FAVENTE DEO TER OPT. MAX.

Ex auctoritate Magnifici Rectoris,
D. JOHANNIS van MUYDEN,

J. U. D. ejusdemque Facultatis in inclytâ Academiâ Ultrajectinâ
 Professoris Ordinarii,

N E C N O N

*Amplissimi Senatus Academici consensu, Nobilissimæque
 Facultatis JURIDICÆ Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summisque in **UTROQUE JURE** honoribus & Privilegiis
 ritè, ac legitimè consequendis,

Eruditorum Examine subijcit

REGNERUS AB OMMEREN, Aernh. Gelrus,

Ad diem 11. Februarii horis locoque solitis.

TRAJECTI ad RHENUM,

Ex Officina FRANCISCI HALMA, Academiae
 Typographi, clō Ioc LXXXVIII.

Nobilissimo Amplissimoque VIRO,

D. RUDOLPHO

A B O M M E R E N

D. de W O L E S W A E R T,
Delegatione quondam in Concilium
Præpotentium Belgii foederati Ordini-
um, & Legatione illorum nomine ad
Remp. Helvetiorum prudenter ac ho-
noricè functo: Triumviro à Consiliis
& rationibus Ducatus Geldriae Comi-
tatus Zutphaniae; Parenti ad rogam
usque venerando.

*Ut exstet quaecunque observantiae meae
monumentum, dissertationem hanc
inauguralem dedicatam voluit*

REGNERUS ab OMMEREN,

Auct. & Resp.

PROOEMIUM.

Um multa sint in hoc universo ad usum mortalium creata, tum homo precipue hominis causa ad nutriendam adjuvandamque vitam communem videtur fuisse generatus. Idcirco cum inter prima, ac precipua capita juris naturæ debeat referri, ut homo hominem permutatione officiorum adjuvet, tum jus civile in titulo de mandato precipue tam multa gravia ac elegantia ad securitatem & ejus qui præstat officium & ejus in quem confertur, præscripsit, ut materiam mandati præ cæteris omnibus ad præsentem hanc dissertationem meam inauguralem fuerim amplexus.

DISPUTATIO JURIDICA
INAUGURALIS,
DE
MANDATO.
T H E S I S I.

Andatum est contractus nominatus, juris gentium, bonæ fidei, solo consensu constans, quo negotium honestum gratis alicui exequendum, committitur, & suscipitur. Quod hic contractus fit bonæ fidei, satis probat §. 28. *instit. de Action.* & ex origine dicimus esse juris gentium. Quod gratis sit exequendum, est *in §. ult. Inst. h. t.*

I I.

Dixi *gratis*, & ideo merces intervenire non potest, sed quidem honorarium, si adjectum sit, & modo certum sit honorarium, in certa
vero

I N A U G U R A L I S. §

vero honorarii pollicitario non obligat, sed certum honorarium peti debet extra ordinem, non actione mandati. *l. 7. ff. h. t.*

I I I.

Mandatum primo vel est generale de omnibus, vel speciale de quibusdam rebus, illud iterum cum libera, vel sine libera administratione *l. 58. & 63. ff. de Procur.* libera administratio habet quaedam jura dominica, *d. l. 58.* Secundo aliud est expressum, aliud tacitum, quando quis praesens, & sciens patitur per alium sua negotia geri, *l. 18. ff. h. t.* Tertio aliud purum, aliud in diem, aliud sub conditione §. 12. *Inst. h. t.* Quarto aliud ad judicialia, aliud ad extrajudicialia negotia. Quinto aliud fit gratia mandantis, aliud extranei, aliud mandantis mandatarii & extranei. *arg. pr. Instit. h. t. & seqq. §§.*

I V.

Mandare & mandatum suscipere quilibet possunt, qui efficaciter obligari possunt, non itaque mandat furiosus, non minor sine authorita-

6 DISPUTATIO JURIDICA

te tutoris, vel curatoris, quem habet, non deportatus, sed potest tamen quatenus mandatum est juris gentium, non vero quatenus juris civilis est, at bene relegatus, non mulier causas alienas
l. quanquam 7. ad SC. Vellejan.

V.

Mandare & mandatum suscipere tam unus, quam plures possunt, qui singuli in solidum obligantur, unius tamen solutione reliqui liberantur *l. 59. §. 3. ff. h. t. l. creditor 60. ff. eod.* & liberum est ei, vel iis, qui mandatum suscipere; illud iterum alteri demandare dummodo si ad litem constitutus, vel constituti sint, id post litem contestatam faciant, quia tunc procurator fit dominus litis, quod satis notum in jure nostro.

V I.

Mandantur quævis negotia honesta & licita. Rei enim turpis & prohibitæ nullum est mandatum *§. 7. inst. h. t.* & ne quidem jurejurando confirmari potest. Imo si illud impletum fuerit, eadem

dem pœna mandans & mandatarius afficiuntur
 §. 11. *inst. de injur.* Quod si mandati fines exceffe-
 rit, ut si jussus vulnerare, expresse vero prohi-
 bitus occidere, interfecerit, mandans extra or-
 dinem punietur, mandatarius autem ordinaria
 pœna legis Corneliæ de Sicariis afficietur, man-
 dans vero tunc est puniendus pœna capitis, si
 mandaverit occidi. *l. 15. ff. ad l. Corn. de sicar.*

V I I.

Mandari quoque sua natura nequeunt actus
 legitimi, quia alieno nomine fieri nequeunt
arg. l. 123. de reg. jur. Sunt autem actus legitimi,
 qui ex solennitatibus legis fiunt, ut hæreditatis
 aditio, emancipatio, adoptio, tutoris datio,
 quæ nempe à magistratu fit. Sed quid de impe-
 rio; non potest mandari nisi in casu absentia *l. 1.
 ff. de offic. ejus.*

V I I I.

Mandati fines diligenter sunt custodiendi §. 8.

Instit.

8 DISPUTATIO JURIDICA

Instit. h. t. sed si quis eos exceſſerit, tamen uſque ad terminos præfixos mandati habet actionem. Sed quid de illo, qui mandatum accepit ad vendendum, cenſeatur ne fines mandati egreſſus, ſi acceperit pretium? quod negandum videtur, quia pretio fit, & debet fieri venditio, adeoque tenetur id ſolvere mandanti.

I X.

Diligentiam in exequendo mandato exactiſſimam adhibere debet mandatarius *l. 13. § 21. C. h. t.* & ſi procurator pecunias domini in ſuos uſus convertit, maximas præſtare debet uſuras. *arg. l. 38. ff. de negot. geſt.* nam & negotiorum geſtor, & tutor, & curator, & ſyndicus eaſdem præſtare tenentur. Maximæ autem uſurę ſunt centeſimæ, quas & ſtipulari licet ex pecunia trajectitia *l. 26. C. de uſur.*

X.

Ex mandato oritur actio mandati, quæ quia ultro citroque competit, duplex eſt, alia directa: alia contraria. Directa datur mandanti
con-

I N A U G U R A L I S. 9

contra mandatarium, & petit, ut mandatarius reddat rationem gestionis, ac solvat, quod debet *l. 8. §. 6. ff. h. t. l. 16. ff. eod.* Et idem mandatarius, ob dolum damnatus, fit infamis *l. 1. ff. de his, qui not. inf.*

X I.

Contraria datur mandatario adversus mandantem, ad recuperandas impensas bona fide in negotium mandatum factas, nemini enim suum officium debet esse damnosum: quis nescit illam juris regulam.

X I I.

Hicce ita positus, dubium movetur circa datum consilium, num pariat consilium actionem? quod videtur negandum §. *tua causa Inst. mandati, l. 2. §. ult. ff. eod. l. 47. ff. de reg. jur.* nisi datum sit consilium fraudulententer ac callidum: quo casu datur actio doli in subsidium *l. 9. §. 1. ff. de dol. mal.*

XIII.

X I I I.

Solvitur mandatum renunciatione, dummodo fiat tempestive re integra *l. si mandavero 22. §. ult. & l. seq. l. si quis 27. §. 2. §. qui mandatum ff. h. t.* Hoc amplius non male DD. tradiderunt, etiam ipso jure revocari mandatum, si procurator mores mutet, bona dilapidet &c. quamvis alioquin certum sit revocari mandatum posse à mandante, re integra. *l. 15. ff. h. t.*

X I V.

Solvitur etiam mandatum morte utriusque tam mandantis, quam mandatarii. Sed si ignorans mortem mandantis mandatum adimpleverit, utilitatis causa mandatarius mandati agere posset *l. inter causas 26. ff. eod. §. item si adhuc integro Inst. eod.* Nec adverfantur *l. 12. §. ult. & l. seq. ff. eod.*

X V.

X V.

Sed quæ sit ratio, quare morte solvatur mandatum, cum tamen nec emptio, nec conductio, nec mutuum, nec permutatio tollatur morte, dicam quia scilicet mandantis tantum est negotium, personale, nec mandatarii hæres sæpe numero æque vir peritus est, atque est ipse mandatarius. Inde illud vulgare in ore omnium.

Huc mandes, si quid recte curatum velis.

F I N I S.

CO-

COROLLARIA.

I.

Usucapio non pugnat cum equitate.

II.

Donatio omnium bonorum est licita.

III.

Cautio usufructuaria remitti non potest.

IV.

Tortura non est admittenda.

V.

Nuptias non concubitus sed consensus facit.

VI.

Princeps non est solutus legibus.

F I N I S.

A D

*Nobilissimum, ac Præstantis-
simum Virum Juvenem*

**D. REGNERUM
AB OMMEREN,**

*Cum communi suffragio, J. U. D.
crearetur.*

*Ita hominum brevis, ars longa, scientia
rerum*

Difficilis multo parta labore venit.

Labilis est ætas, rapidoque fugacior Euro,

Ut vere cois retulit ille senex.

Temporis idcirco multum, studiique requirit,

Qui cupit joniis labra rigare vadis.

B

Istud

*Istud qui reputas, tempus REGNERE perite,
Efficis hoc longum, quod fuit ante breve:
Dum Themidos Rimaris iter, Legumque sacrarum
Assiduâ tentas volvere scripta manu.*

*Maeste animo, exurgent pro tanto digna labore
Non sine laude tibi præmia, dignus honos.
Hoc precor, exoptant hoc ipsum nostra Thaleia,
Quique tibi fidus carmina torsit amor.*

AMICUS AMICO.

